

EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI PUOLUSTUSMINISTERIÖSTÄ ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN 1 JA 6 §:N MUUTTAMISESTA

1 Ehdotuksen sisältö ja asetuksenantovaltuus

Puolustusministeriöstä annetun valtioneuvoston asetuksen (375/2003) 1 ja 6 §:ää ehdotetaan muutettavaksi.

Puolustusministeriön tehtävät (1 §)

Puolustusministeriöstä annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:ssä säädetään puolustusministeriön tehtävistä, joita ovat puolustuspolitiikan valmistelu ja toimeenpano, sotilaallinen maanpuolustus, puolustusvoimien kokoonpano ja johtosuhteet, kokonaismaanpuolustuksen yhteensovittaminen, asevelvollisuusjärjestelmä, sotilaskoulu- ja vapaaehtoinen maanpuolustustyö, kansainvälinen puolustusmateriaaliyhteistyö ja puolustustarvikkeiden vientivalvonta, aluevalvontaviranomaisten toiminnan johtaminen ja yhteensovittaminen, aseidenriisunta- ja asevalvonta-asiat, sotilaallinen kriisinhallinta ja rauhanturvaaminen sekä hallinnonalan yhdyskunta- ja ympäristöasiat.

Puolustusministeriön tehtäviin ehdotetaan lisättäväksi veteraaniperinnetyön edistäminen. Ehdotus perustuu valtioneuvoston kanslian asettaman veteraaniperinnetyöryhmän 9.3.2023 loppuraportin (Valtioneuvoston kanslian julkaisu 2023:3) ehdotukseen. Loppuraportti sisältää useita ehdotuksia veteraaniperinnetyön tulevaisuuden järjestämisestä. Raportin mukaisesti veteraaniperinne ja veteraaniperinnetyö ovat kiinteä osa maanpuolustusta kulttuuriperinnön lisäksi.

Veteraaniperinnetyötä ei ole erikseen säädetty yhdenkään ministeriön tehtäväksi, joten tilannetta olisi tarpeen selkeyttää. Koska veteraaniperinnetyö on maanpuolustuksen kannalta yhteiskunnallisesti merkittävä tehtävä, veteraaniperinnetyön edistämistä voitaisiin pitää ensisijaisesti puolustusministeriön tehtävänä. Muut ministeriöt osallistuisivat edelleen toimialansa mukaisesti veteraaniperinteen vaalimiseen.

Puolustusministeriöstä annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:ään ehdotettava uusi 11 kohta veteraaniperinnetyön edistämistehtävästä pitäisi sisällään tehtävän edellyttämät toimenpiteet eli myös veteraaniperinnetoimijoiden ohjaamisen ja tarvittavat rahoitusratkaisut.

Puolustusministeriö ohjaisi perinnetyötä ja Tammenlehvän Perinneliittoa sekä antaisi perusrahoitusta veteraaniperinnetyön toimijoille. Veteraaniperinnetyön toteuttamisen päävastuu olisi Tammenlehvän Perinneliitolla.

Tammenlehvän Perinneliitto toimisi jatkossa veteraaniperinnetyön vastuullisena toimijana ja alueellisen toiminnan koordinaattorina. Puolustusministeriö yhdessä Puolustusvoimien ja muiden toimijoiden kanssa muodostaisi uudistetun kansallisen veteraaniperinnetyön toimikunnan ministeriön veteraaniperinnetyön ohjaustehtävän tueksi sekä uudistaisi ja ylläpitäisi kansallisen veteraanipäivän ja muiden merkki- ja

juhlapäivien veteraaniperinteisiin liittyviä traditioita. Osana Puolustusvoimien toteuttamaa veteraaniperinnetyötä Sotamuseon rooli kansallisena veteraaniperinteen mu-seotoimijana vahvistetaan tähän tehtävään riittävästi resurssoituna.

Puolustusministeriölle ehdotettavan veteraaniperinnetyön edistämistehtävän lisäksi valtioneuvostossa opetus- ja kulttuuriministeriön toimialaan kuuluvat edelleen veteraaniperinnetyöhön liittyvät opetuksen sekä kulttuuri- ja tiedepolitiikan ohjaus- ja rahoitusasiat. Valtioneuvoston kanslian toimialaan kuuluvat kansallisten merkki- ja teemavuosien asiat. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön toimialaan kuuluvat edelleen veteraanien sosiaaliset ja taloudelliset etuisuudet sekä veteraanien edunvalvontatyön, huolto- ja tukityön rahoitusasiat.

Puolustusvoimat tukee jo nykyisin veteraaniperinnetyötä. Puolustusministeriö antaisi jatkossa Puolustusvoimille tarvittavilta osin tarkempia tehtäviä veteraaniperinnetyön edistämiseksi osana tavanomaista tulosohjausta.

Virkojen erityiset kelpoisuusvaatimukset (6 §)

Puolustusministeriöstä annetun valtioneuvoston asetuksen 6 §:ssä säädetään puolustusministeriön tiettyjen virkojen erityisistä kelpoisuusvaatimuksista. Asetuksen 6 §:n 2 kohdan mukaan kelpoisuusvaatimuksena on, sen lisäksi, mitä valtioneuvoston ohjesäännön 43 §:ssä virkojen kelpoisuusvaatimuksista säädetään, erikoistutkijalla, neuvottelevalla virkamiehellä, yli-insinöörillä ja ylitarkastajalla ylempi korkeakoulututkinto sekä perehtyneisyys viran tehtäväalaa.

Puolustusministeriön työjärjestyksen 52 §:n mukaan turvallisuusyksikön yli-insinööri ratkaisee asiat, jotka koskevat lausunnon tai selvityksen antamista taikka esityksen tekemistä hallinnonalalla räjähteisiin, kemikaaleihin, sähköön ja muuhun materiaaliin liittyvää teknistä turvallisuutta koskevissa asioissa, jollei asia merkityksensä vuoksi kuulu kansliapäällikölle.

Yli-insinöörin virka on tarkoitus lakkauttaa. Puolustusministeriöstä annetun valtioneuvoston asetuksen 6 §:n 2 kohdassa ei enää olisi tarpeellista säätää yli-insinöörin viran erityisestä kelpoisuusvaatimuksesta.

Puolustusministeriöön perustetaan uusi teknillisen neuvoksen virka, jonka kelpoisuusvaatimukseksi ehdotetaan 6 §:n 2 kohdassa säädettäväksi ylempi korkeakoulututkinto ja perehtyneisyys viran tehtäväalaa. Teknillisen neuvoksen tehtäviin kuuluisivat puolustushallinnon teknisen turvallisuuden ylin ohjaus ja valvonta kaikilla osa-alueilla, joita ovat erityisesti räjähd-, kemikaali- sähkö- ja säteilyturvallisuus sekä vaarallisten aineiden kuljetusturvallisuus. Teknillisen neuvoksen kelpoisuusvaatimus vastaisi lakkautettavan yli-insinöörin viran kelpoisuusvaatimusta.

Muilta osin 6 § säilyisi asiasisällöltään nykyisenä.

Asetuksenantovaltuus

Asetus annetaan valtioneuvostosta annetun lain (175/2003) 7 §:n 2 momentin nojalla. Kyseisen säännöksen mukaan ministeriön järjestysmuodosta ja toiminnan yleisestä järjestämisestä säädetään valtioneuvoston asetuksella. Tarkempia säännöksiä asiasta voidaan antaa ministeriön asetuksena annettavalla ministeriön työjärjestyksellä.

2 Asian valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu puolustusministeriössä.

Muutos vaikuttaa puolustusministeriön tehtäviin, joten ehdotuksesta on tarpeen hankkia valtioneuvoston kanslian lausunto (Valtioneuvoston ohjesääntö 29 §).

Asetusehdotuksesta on pyydetty lausunto valtioneuvoston kanslialta ja kaikilta ministeriöiltä sekä Opetushallitukselta, Pääesikunnalta, Kirkkohallitukselta, Kuntaliitolta, Tammenlehvän Perinneliitolta, Suomen Sotaveteraaniliitolta, Sotainvalidien Veljesliitolta, Kaatuneitten Omaisten Liito ry:ltä ja Lotta Svärd Säätiöltä.

Asetusehdotus on tarkoitus tarkastaa oikeusministeriön laintarkastuksessa.

3 Vaikutukset

Ehdotuksella selkeytettäisiin puolustusministeriön asemaa ja tehtäviä veteraaniperinnetyön järjestämisessä.

Puolustusministeriön myöntämä veteraaniperinnetyön perusrahoitus toteutettaisiin valtionavustuslain ja puolustusministeriön toimijoille antamien valtionavustuspäätösten ja muun ohjeistuksen perusteella. Tämä edellyttää, että valtion talousarviossa puolustusministeriön pääluokassa maanpuolustus- ja veteraanijärjestöjen toiminnan tukemiseen tarkoitettussa määrärahassa on otettu huomioon veteraaniperinteen vaalimisen tukemisen rahoitustarve.

Asetusehdotuksella ei olisi muita taloudellisia vaikutuksia.

4 Voimaantulo

Asetusehdotus on tarkoitettu tulemaan voimaan päivänä kuuta 20 .